

SPACE COOPERATION

Peaceful Uses

**Agreement Between the
UNITED STATES OF AMERICA
and ISRAEL**

Signed at Jerusalem October 13, 2015

NOTE BY THE DEPARTMENT OF STATE

Pursuant to Public Law 89—497, approved July 8, 1966
(80 Stat. 271; 1 U.S.C. 113)—

“. . .the Treaties and Other International Acts Series issued under the authority of the Secretary of State shall be competent evidence . . . of the treaties, international agreements other than treaties, and proclamations by the President of such treaties and international agreements other than treaties, as the case may be, therein contained, in all the courts of law and equity and of maritime jurisdiction, and in all the tribunals and public offices of the United States, and of the several States, without any further proof or authentication thereof.”

ISRAEL

Space Cooperation: Peaceful Uses

*Agreement signed at Jerusalem
October 13, 2015;*

Entered into force October 13, 2015.

Framework Agreement
between
the National Aeronautics and Space Administration
of the United States of America
and
the Israel Space Agency
for Cooperation in Aeronautics and
the Exploration and Use of Airspace and Outer Space
for Peaceful Purposes

Table of Contents

Preamble	2
Article 1 – Purpose	2
Article 2 – Definitions	2
Article 3 – Scope of Activities.....	4
Article 4 – Implementing Arrangements	4
Article 5 – Financial Arrangements.....	5
Article 6 – Cross-Waiver of Liability	5
Article 7 – Transfer of Goods and Technical Data.....	6
Article 8 – Intellectual Property Rights	7
Article 9 – Release of Results and Public Information.....	8
Article 10 – Exchange of Personnel and Access to Facilities	9
Article 11 – Customs Clearance and Movement of Goods	9
Article 12 – Overflight.....	9
Article 13 – Consultation and Dispute Resolution	9
Article 14 – Amendments	9
Article 15 – Continuing Obligations.....	10
Article 16 – Entry Into Force and Duration.....	10
Article 17 – Termination	10

Preamble

The National Aeronautics and Space Administration (NASA) of the United States of America and the Israel Space Agency (ISA) (hereinafter collectively referred to as "the Parties," or individually as the "Party"),

RECOGNIZING the history of strong mutual interest in the peaceful application of space research;

RECOGNIZING the mutual benefit to be gained from working together in the peaceful use of airspace and outer space for the welfare of all humankind;

RECALLING that NASA and ISA previously cooperated under the *Agreement Between the United States National Aeronautics and Space Administration and the Israel Space Agency for Cooperation in the Peaceful Use of Space* that expired on October 2, 2006;

CONSIDERING the desirability of enhanced cooperation between the Parties in space science and the use of space for research in the Earth sciences, with potential benefits to all nations; and

DESIRING to establish an overall legal framework to facilitate and strengthen the mutually beneficial relationship between the Parties;

HAVE agreed as follows:

Article 1 – Purpose

This Framework Agreement, hereinafter referred to as the "Agreement," sets forth the obligations, terms, and conditions for cooperation between the Parties in aeronautics and the exploration and use of airspace and outer space for peaceful purposes in areas of common interest and on the basis of equality and mutual benefit.

Article 2 – Definitions

1. The term "Damage" means:
  - (a) Bodily injury to, or other impairment of health of, or death of, any person;
  - (b) Damage to, loss of, or loss of use of any property;
  - (c) Loss of revenue or profits; or
  - (d) Other direct, indirect, or consequential damage.
2. The term "Launch Vehicle" means an object, or any part thereof, intended for launch, launched from Earth, or returning to Earth, which carries Payloads, persons, or both.
3. The term "Payload" means all property to be flown or used on or in a Launch Vehicle.

4. The term "Protected Space Operations" means all activities conducted pursuant to this Agreement, or any Implementing Arrangement concluded hereunder, including Launch Vehicle or Transfer Vehicle activities, and Payload activities on Earth, in outer space, or in transit between Earth and outer space, in implementation of this Agreement. Protected Space Operations begins on the date of entry into force of this Agreement and ends when all activities done in implementation of this Agreement are completed. The term "Protected Space Operations" includes, but is not limited to:
- (a) Research, design, development, test, manufacture, assembly, integration, operation, or use of Launch or Transfer Vehicles, Payloads, or instruments, as well as related support equipment and facilities and services; and
  - (b) All activities related to ground support, test, training, simulation, or guidance and control equipment and related facilities or services.

The term "Protected Space Operations" excludes activities on Earth that are conducted on return from space to develop further a Payload's product or process for use other than the activities within the scope of this Agreement.

5. The term "Related Entity":

(a) For the purpose of this Agreement means:

- (i) A contractor or subcontractor of a Party at any tier;
- (ii) A grantee or any other cooperating entity or investigator of a Party at any tier; or
- (iii) A contractor or subcontractor of a grantee or any other cooperating entity or investigator of a Party at any tier.

(b) In Article 6 (Cross-Waiver of Liability) of this Agreement, the term "Related Entity" also means:

- (i) A user or customer of a Party at any tier; or
- (ii) A contractor or subcontractor, including suppliers of any kind, of a user or customer of a Party at any tier.

(c) In Article 6 (Cross-Waiver of Liability) and Article 7 (Transfer of Goods and Technical Data) of this Agreement it may also include another State or an agency or institution of another State, where such State, agency, or institution is an entity described above or is otherwise involved in the activities undertaken pursuant to this Agreement.

6. The term "Transfer Vehicle" means any vehicle that operates in space and transfers Payloads or persons or both between two different space objects, between two different locations on the same space object, or between a space object and the surface of a celestial body. A Transfer Vehicle also includes a vehicle that departs from and returns to the same location on a space object.

Article 3 – Scope of Activities

1. The Parties will identify areas of mutual interest and seek to develop cooperative programs or projects, hereinafter referred to as “Programs,” in the exploration and peaceful uses of airspace and outer space and will work closely together to this end.
2. These Programs may be undertaken in the following areas of cooperation:
  - (a) Aeronautics;
  - (b) Space Exploration and Operations;
  - (c) Science; and
  - (d) Other relevant areas of mutual interest.
3. These Programs may be implemented using the following:
  - (a) Aircraft flights and campaigns;
  - (b) Earth and space applications;
  - (c) Education and public outreach activities;
  - (d) Exchanges of scientific data;
  - (e) Exchanges of scientific personnel;
  - (f) Ground-based research facilities;
  - (g) Space Exploration and Operations missions;
  - (h) Participation in joint workshops and meetings;
  - (i) Scientific instruments onboard aircraft, spacecraft, and/or space research platforms;
  - (j) Sounding rocket and scientific balloon flights and campaigns;
  - (k) Space communications, including ground-based antennas, for tracking, telemetry, and data acquisition;
  - (l) Spacecraft and space research platforms;
  - (m) Terrestrial analogs; and
  - (n) Other forms of cooperation as agreed between the Parties.
4. All activities under this Agreement will be conducted in a manner consistent with each Party’s respective applicable national laws and regulations and in accordance with applicable international law.
5. These Programs may take place on the surface of the Earth, in airspace, or in outer space.

Article 4 – Implementing Arrangements

1. The specific terms and conditions for Programs, and the specific roles and responsibilities of the Parties, will be set forth in Implementing Arrangements between the Parties.
2. Implementing Arrangements under this Agreement will include, as appropriate, provisions related to the nature and scope of the Programs, the individual and joint responsibilities of the Parties, and any other provisions necessary to conduct the joint activities.

3. Such Implementing Arrangements will be subject to the terms of this Agreement, unless the Parties expressly agree otherwise through specific terms set forth in an Implementing Arrangement.

Article 5 – Financial Arrangements

1. Each Party will bear the costs of discharging its respective obligations under this Agreement, including travel and subsistence of personnel and transportation of all equipment and other items for which it is responsible.
2. The Parties' obligations under this Agreement are subject to the availability of appropriated funds and each Party's respective funding procedures. Should either Party encounter budgetary problems that may affect the activities to be carried out under this Agreement, the Party encountering the problems will notify and consult with the other Party as soon as possible.

Article 6 – Cross-Waiver of Liability

1. The Parties agree that the objective of this Article is to establish a cross-waiver of liability in the interest of encouraging participation in the exploration, exploitation, and use of airspace and outer space. The Parties intend that the cross-waiver of liability be broadly construed to achieve this objective.
2. Cross-waiver of liability:
  - (a) Each Party agrees to a cross-waiver of liability pursuant to which each Party waives all claims against any of the entities or persons listed in paragraphs 2(a)(i) through 2(a)(iv) of this Article based on Damage arising out of Protected Space Operations. This cross-waiver will apply only if the person, entity, or property causing the Damage is involved in Protected Space Operations and the person, entity, or property damaged is damaged by virtue of its involvement in Protected Space Operations. The cross-waiver will apply to any claims for Damage, whatever the legal basis for such claims, against:
    - (i) The other Party;
    - (ii) A party to another NASA agreement that includes flight on the same Launch Vehicle;
    - (iii) A Related Entity of any entity identified in paragraphs 2(a)(i) or 2(a)(ii) of this Article; or
    - (iv) The employees of any of the entities identified in paragraphs 2(a)(i) through 2(a)(iii) of this Article.
  - (b) In addition, each Party will extend the cross-waiver of liability, as set forth in paragraph 2(a) of this Article, to its own Related Entities by requiring them, by contract or otherwise, to:

- (i) Waive all claims against the entities or persons identified in paragraphs 2(a)(i) through 2(a)(iv) of this Article; and
  - (ii) Require that their Related Entities waive all claims against the entities or persons identified in paragraphs 2(a)(i) through 2(a)(iv) of this Article.
- (c) For avoidance of doubt, this cross-waiver of liability includes a cross-waiver of claims arising from the *Convention on International Liability for Damage Caused by Space Objects*, done on March 29, 1972 (hereinafter the "Liability Convention"), where the person, entity, or property causing the Damage is involved in Protected Space Operations and the person, entity, or property damaged is damaged by virtue of its involvement in Protected Space Operations.
- (d) Notwithstanding the other provisions of this Article, this cross-waiver of liability will not be applicable to:
- (i) Claims between a Party and its own Related Entity or between its own Related Entities;
  - (ii) Claims made by a natural person, his/her estate, survivors, or subrogees (except when a subrogee is a Party to this Agreement or is otherwise bound by the terms of this cross-waiver) for bodily injury to, other impairment of health of, or death of, such person;
  - (iii) Claims for Damage caused by willful misconduct;
  - (iv) Intellectual property claims;
  - (v) Claims for Damage resulting from a failure of a Party to extend the cross-waiver of liability to its Related Entities, pursuant to paragraph 2(b) of this Article; or
  - (vi) Claims by a Party arising out of or relating to the other Party's failure to perform its obligations under this Agreement.
- (e) Nothing in this Article will be construed to create the basis for a claim or suit where none would otherwise exist.
- (f) In the event of third-party claims which may arise out of, *inter alia*, the Liability Convention, the Parties will consult promptly on any potential liability, on any apportionment of such liability, and on the defense of such claim.

Article 7 – Transfer of Goods and Technical Data

The Parties are obligated to transfer only those technical data (including software) and goods necessary to fulfill their respective responsibilities under this Agreement, in accordance with the following provisions, notwithstanding any other provisions of this Agreement:

1. All activities under this Agreement will be carried out in accordance with the Parties' national laws and regulations, including those laws and regulations pertaining to export control.

2. The transfer of technical data for the purpose of discharging the Parties' responsibilities with regard to interface, integration, and safety will normally be made without restriction, except as required by paragraph 1 of this Article.
3. All transfers of goods and proprietary or export-controlled technical data are subject to the following provisions:
  - (a) In the event a Party or its Related Entity finds it necessary to transfer such goods or data, for which protection is to be maintained, such goods will be specifically identified and such data will be marked.
  - (b) The identification of such goods and the marking on such data will indicate that the goods and data will be used by the receiving Party and its Related Entities only for the purposes of fulfilling the receiving Party's or Related Entities' responsibilities under this Agreement, and that such goods and data will not be disclosed or retransferred to any other entity without the prior written permission of the furnishing Party.
  - (c) The receiving Party and its Related Entities will abide by the terms of the notice and protect any such goods and data from unauthorized use and disclosure.
  - (d) The Parties to this Agreement will cause their Related Entities to be bound by the provisions of this Article through contractual mechanisms or equivalent measures.
4. All goods exchanged in the performance of this Agreement will be used by the receiving Party or Related Entity exclusively for the purposes of the Agreement. Upon completion of the activities under the Agreement, the receiving Party or Related Entity will return or otherwise dispose of all goods and marked proprietary or export-controlled technical data provided under this Agreement, as directed by the furnishing Party or Related Entity.

Article 8 – Intellectual Property Rights

1. Nothing in this Agreement will be construed as granting, either expressly or by implication, to the other Party any rights to, or interest in, any inventions or works of a Party or its Related Entities made prior to the entry into force of, or outside the scope of, this Agreement, including any patents (or similar forms of protection in any country) corresponding to such inventions or any copyrights corresponding to such works.
2. Any rights to, or interest in, any invention or work made in the performance of this Agreement solely by one Party, or any of its Related Entities, including any patents (or similar forms of protection in any country) corresponding to such invention or any copyright corresponding to such work, will be owned by such Party, or Related Entity. Allocation of rights to, or interest in, such invention or work between such Party and its Related Entities will be determined by applicable laws, rules, regulations, and contractual obligations.
3. It is not anticipated that there will be any joint inventions made in the performance of this Agreement. Nevertheless, in the event that an invention is jointly made by the Parties, or any

of their respective Related Entities, in the performance of this Agreement, the Parties will, in good faith, consult and agree within 30 calendar days as to:

- (a) The allocation of rights to, or interest in, such joint invention, including any patents (or similar forms of protection in any country) corresponding to such joint invention;
  - (b) The responsibilities, costs, and actions to be taken to establish and maintain patents (or similar forms of protection in any country) for each such joint invention; and
  - (c) The terms and conditions of any license or other rights to be exchanged between the Parties or granted by one Party to the other Party.
4. For any work jointly authored by the Parties and/or their Related Entities, should the Parties decide to register the copyright in such work, they will, in good faith, consult and agree as to the responsibilities, costs, and actions to be taken to register copyrights and maintain copyright protection (in any country).
5. Subject to the provisions of Article 7 (Transfer of Goods and Technical Data) and Article 9 (Release of Results and Public Information), each Party will have an irrevocable royalty-free right to reproduce, prepare derivative works, distribute, and present publicly, and authorize others to do so on its behalf, any copyrighted work resulting from activities undertaken in the performance of this Agreement for its own purposes, regardless of whether the work was created solely by, or on behalf of, the other Party or jointly with the other Party.

Article 9 – Release of Results and Public Information

1. The Parties retain the right to release public information regarding their own activities under this Agreement. The Parties will coordinate with each other in advance concerning releasing to the public information that relates to the other Party's responsibilities or performance under this Agreement.
2. The Parties will make the results obtained from Programs available to the general scientific community, as appropriate and agreed between the Parties, in a timely manner.
3. The Parties will ensure that the Implementing Arrangements include provisions for the full and open sharing of science data.
4. The Parties acknowledge that the following data or information does not constitute public information and that such data or information will not be included in any publication or presentation by a Party under this Article without the other Party's prior written permission:
  - (a) Data furnished by the other Party in accordance with Article 7 (Transfer of Goods and Technical Data) which are identified as export-controlled or proprietary; or
  - (b) Information about an invention of the other Party before a patent application (or similar form of protection in any country) corresponding to such invention has been filed covering the same, or a decision not to file has been made.

Article 10 – Exchange of Personnel and Access to Facilities

1. To facilitate implementation of the activities conducted under this Agreement, the Parties may support the exchange of a limited number of personnel, including their Related Entities, from each Party, at an appropriate time and under conditions mutually agreed between the Parties.
2. Access by the Parties' personnel to each other's facilities or property, or to each other's Information Technology (IT) systems or applications, is contingent upon compliance with each other's respective security and safety policies and guidelines including, but not limited to: standards on badging, credentials, and facility and IT system application/access.

Article 11 – Customs Clearance and Movement of Goods

1. Each Party will waive all applicable duties and taxes, regardless of point of entry, for goods necessary for the implementation of this Agreement, subject to its respective country's domestic law. In the event that any duties or taxes of any kind are nonetheless levied on such equipment and related goods, such duties or taxes will be borne by the Party of the country levying such duties or taxes.
2. Each of the Parties will also facilitate the movement of goods into and out of its territory as necessary for the implementation of this Agreement, subject to its respective country's domestic law.

Article 12 – Overflight

Each Party will facilitate, upon request from the other Party, the provision of aircraft and balloon overflight clearances, as necessary, subject to the issuing party's national laws and regulations regarding their overflight.

Article 13 – Consultation and Dispute Resolution

1. The Parties will consult, as appropriate, to review the implementation of activities undertaken pursuant to this Agreement and to exchange views on potential areas of future cooperation.
2. In the event questions or issues arise regarding the implementation of activities under this Agreement or regarding the interpretation or application of this Agreement, the Program Managers identified in the relevant Implementing Arrangement will consult promptly to seek resolution of the issues. Any dispute on which the Program Managers are unable to reach agreement will be referred to the appropriate senior-level officials for joint resolution.

Article 14 – Amendments

This Agreement may be amended at any time by written agreement of the Parties.

Article 15 – Continuing Obligations

Termination or expiration of this Agreement or any Implementing Arrangements concluded hereunder, will not affect a Party's continuing obligations under Article 6 (Cross-Waiver of Liability), Article 7 (Transfer of Goods and Technical Data), and Article 8 (Intellectual Property Rights), unless otherwise agreed by the Parties.

Article 16– Entry into Force and Duration

Recognizing that both Parties have completed their respective internal approval processes, this Agreement will enter into force upon signature by both Parties. This Agreement will remain in force for ten (10) years unless extended by written agreement of the Parties or terminated in accordance with the provisions of Article 17 (Termination).

Article 17 – Termination

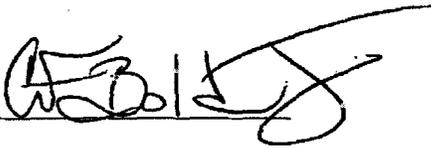
1. Either Party may terminate this Agreement at any time by providing at least twelve (12) months' written notice of its intent to terminate. In the event of termination, the terminating Party will endeavor to minimize any negative impact of such termination on the other Party.
2. Notwithstanding the termination or expiration of this Agreement, its provisions will continue to apply to cooperation under any Implementing Arrangements in effect at the time of termination or expiration, for the duration of such Implementing Arrangements.

IN WITNESS WHEREOF, the undersigned, being duly authorized thereto by their respective Governments, have signed this Agreement.

Done at Jerusalem this 13th day of October 2015, in duplicate, in the English and Hebrew languages, both language versions being equally authentic.

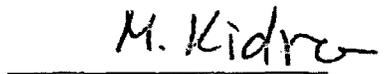
For the National Aeronautics and Space Administration (NASA):

For the Israel Space Agency (ISA):

Charles F. Bolden, Jr.

Administrator

Menachem Kidron

Director General

הסכם מסגרת

בין

המינהל הלאומי לאווירונאוטיקה וחלל של ארצות הברית של

אמריקה

וסוכנות החלל הישראלית

בדבר שיתוף פעולה באווירונאוטיקה ובחקר ובשימוש במרחב

האווירי ובחלל החיצון למטרות שלום

תוכן העניינים

2	מבוא.....
2	סעיף 1 - מטרה.....
2	סעיף 2 - הגדרות.....
4	סעיף 3 - היקף הפעילויות.....
5	סעיף 4 - הסדר יישום.....
5	סעיף 5 - הסדרים כספיים.....
6	סעיף 6 - ויתור צולב על אחריות.....
7	סעיף 7 - העברת טובין ונתונים טכניים.....
8	סעיף 8 - זכויות קניין רוחני.....
9	סעיף 9 - פרסום תוצאות ומידע פומבי.....
9	סעיף 10 - חילופי כוח האדם וגישה למתקנים.....
10	סעיף 11 - שחרור ממכס ותנועת טובין.....
10	סעיף 12 - טיסה-מעל.....
10	סעיף 13 - התניעצות ויישוב מחלוקות.....
10	סעיף 14 - תיקונים.....
11	סעיף 15 - התחייבויות מתמשכות.....
11	סעיף 16 - כניסה לתוקף ומשך.....
11	סעיף 17 - סיום.....

מבוא

המינהל הלאומי לאווירונאוטיקה וחלל (נאס"א) של ארצות הברית של אמריקה וסוכנות החלל הישראלית (סל"ה), (להלן במשותף "הצדדים", או בנפרד "הצד"),

בהכירם בחיסטוריה של אינטרס הדדי חזק ביישום חקר החלל בדרכי שלום ;

בהכירם בתועלת ההדדית הנצמחת מעבודה משותפת בשימוש במרחב האווירי ובחלל החיצון בדרכי שלום לרווחת האנושות כולה ;

בהיזכרם בכך שנאס"א וסל"ה שיתפו פעולה בעבר במסגרת ההסכם בין המינהל הלאומי לאווירונאוטיקה וחלל של ארה"ב לבין סוכנות החלל הישראלית לשיתוף פעולה בשימוש בחלל בדרכי שלום שתוקפו פג ב-2 באוקטובר 2006 ;

בתתם דעתן לכדאיות של שיתוף פעולה מוגבר בין הצדדים במזעי החלל ובשימוש בחלל למחקר במדעי כדור הארץ, עם יתרונות פוטנציאליים לכל העמים ; וכן

בשאיפתם לקבוע מסגרת משפטית כוללת לקידום ולחיוק מערכת היחסים המועילה חדדית בין הצדדים ;

הסכימו לאמור :

סעיף 1 - מטרה

הסכם מסגרת זה, להלן: "ההסכם", קובע את ההתחייבויות, התנאים וההתננויות לשיתוף פעולה בין הצדדים באווירונאוטיקה ובחקר ובשימוש במרחב האווירי ובחלל החיצון למטרות שלום בתחומים שיש בהם עניין משותף ועל בסיס של שוויון ותועלת הדדית.

סעיף 2 - הגדרות

1. המונח "נזק" פירושו :

(א) פגיעה גופנית, או פגיעה אחרת בבריאות, או מוות, של כל אדם ;

(ב) נזק, אובדן, או אובדן שימוש בכל נכס ;

(ג) אובדן הכנסות או רווחים ; או

(ד) נזק ישיר, עקיף, או נלווה אחר.

2. המונח "רכב שיגור" פירושו עצם, או כל חלק ממנו, המיועד לשיגור, משוגר מכדור הארץ, או חוזר לכדור הארץ, הנושא מטענים, בני אדם, או גם וגם.

3. המונח "מטען" פירושו כל רכוש המיועד להטסה או לשימוש מעל או בתוך רכב שיגור.

4. המונח "מבצעי חלל מוגנים" פירושו כל הפעילויות המתנהלות בהתאם להסכם זה, או כל הסדר יישום שנעשה לפיו, לרבות פעילויות רכב שיגור או רכב העברה, ופעילויות מטען בכדור הארץ, בחלל החיצון, או במעבר בין כדור הארץ לחלל החיצון, ביישומו של הסכם זה. מבצעי חלל מוגנים מתחילים בתאריך כניסתו לתוקף של הסכם זה ומסתיימים כאשר כל הפעילויות המתנהלות ביישומו של הסכם זה הושלמו. המונח "מבצעי חלל מוגנים" כולל, אך בלי להגביל:

(א) מחקר, תכנון, פיתוח, בדיקה, ייצור, הרכבת, שילוב, תפעול, או שימוש ברכבי שיגור או רכבי העברה, במטענים או במכשירים, וכן ציוד תמיכה ומתקנים ושירותים נלווים; וכן

(ב) כל הפעילויות הקשורות לציוד תמיכה, בדיקה, הכשרה, סימולציה, או הדרכה ובקרה על הקרקע ומתקנים או שירותים נלווים.

המונח "מבצעי חלל מוגנים" אינו כולל פעילויות בכדור הארץ המתנהלות עם החזרה מהחלל כדי להמשיך לפתח מוצר או תהליך של מטען לשימוש שאינו הפעילויות במסגרת הסכם זה.

5. המונח "יישות קשורה":

(א) לצורך הסכם זה, פירושו:

(i) קבלן או קבלן משנה של צד בכל רובד;

(ii) מורשה או כל גוף משתף פעולה או חוקר אחר של צד בכל רובד; או

(iii) קבלן או קבלן משנה של מורשה או כל גוף משתף פעולה או חוקר אחר של צד בכל רובד.

(ב) בסעיף 6 (ויתור צולב על אחריות) להסכם זה, המונח "יישות קשורה" פירושו גם:

(i) משתמש או לקוח של צד בכל רובד; או

(ii) קבלן או קבלן משנה, כולל ספקים מכל סוג, של משתמש או לקוח של צד בכל רובד.

(ג) בסעיף 6 (ויתור צולב על אחריות) וסעיף 7 (העברת טובין ונתונים טכניים) להסכם זה המונח עשוי לכלול גם מדינה אחרת או סוכנות או מוסד של מדינה אחרת, מקום שמדינה, סוכנות, או מוסד כאמור הם יישות המתוארת לעיל או מעורבים בדרך אחרת בפעילויות המתנהלות לפי הסכם זה.

6. המונח "רכב העברה" פירושו כל רכב הפועל בחלל ומעביר מטענים או בני אדם או גם וגם בין שני עצמים שונים בחלל, בין שני מקומות שונים באותו עצם בחלל, או בין עצם בחלל ופני השטח של גוף שמימי. רכב העברה כולל גם רכב היוצא וחוזר לאותו מקום על עצם בחלל.

סעיף 3 - היקף הפעילויות

1. הצדדים יזהו תחומים שיש בהם עניין הדדי ויבקשו לפתח תכניות או פרויקטים משותפים, להלן: "תכניות", בחקר ובשימוש במרחב האווירי ובחלל החיצון למטרות שלום, ויעבדו בשיתוף פעולה הדוק למטרה זו.

2. תכניות אלה עשויות להתנחל בתחומי שיתוף הפעולה הבאים:

(א) אווירונאוטיקה;

(ב) חקר ומבצעי חלל;

(ג) מדע; וכן

(ד) תחומים אחרים הנוגעים בדבר שיש בהם עניין משותף.

3. ניתן ליישם תכניות אלה באמצעות האמור להלן:

(א) טיסות ומסעות פרסום של כלי טיס;

(ב) יישומי כדור ארץ וחלל;

(ג) פעילויות חינוך וקירוב הציבור;

(ד) חילופי נתונים מדעיים;

(ה) חילופי כוח אדם מדעי;

(ו) מתקני מחקר מבוססי קרקע;

(ז) משימות חקר ומבצעי חלל;

(ח) השתתפות בסדנאות ובמפגשים משותפים;

(ט) מכשירים מדעיים בכלי טיס, חלליות, ו/או פלטפורמות לחקר החלל;

(י) טיסות ומסעות פרסום של רקטות מחקריות וכדורים פורחים מדעיים;

(יא) תקשורת חלל, כולל אנטנות מבוססות-קרקע, למעקב, טלמטריה ואיסוף נתונים;

(יב) חלליות ופלטפורמות לחקר החלל;

(יג) אטלוגיים ארציים; וכן

(יד) צורות אחרות של שיתוף פעולה כמוסכם בין הצדדים.

4. כל הפעילויות לפי הסכם זה יתבצעו באופן חלולה בקנה אחד עם החוקים והתקנות הלאומיים בני ההחלה של כל צד ובהתאם לדין הבינלאומי בר ההחלה.

5. תכניות אלה עשויות להתקיים על פני השטח של כדור הארץ, במרחב האווירי, או בחלל החיצון.

סעיף 4 - הסדרי יישום

1. התנאים וההתניות הספציפיים לתכניות, והתפקידים ותחומי האחריות הספציפיים של הצדדים, יפורטו בהסדרי יישום בין הצדדים.

2. הסדרי יישום על פי הסכם זה יכללו, כפי שמתאים, הוראות הנוגעות לאופי והתיקף של התכניות, לאחריות הפרטנית והמשותפת של הצדדים, וכל הוראות אחרות הדרושות לביצוע הפעילויות המשותפות.

3. הסדרי יישום כאמור יהיו כפופים לתנאי הסכם זה, אלא אם כן הצדדים יסכימו אחרת במפורש בתנאים מסוימים המפורטים בהסדר יישום.

סעיף 5 - הסדרים כספיים

1. כל צד יישא בעלויות מילוי התחייבויותיו לפי הסכם זה, כולל נסיעות וקיום של כוח אדם וחובלה של כל ציוד ופריטים אחרים שהוא אחראי להם.

2. התחייבויות הצדדים על פי הסכם זה כפופות לזמינות כספים שחוקצו ולנהלי המימון של כל צד. נתקל צד בבעיות תקציביות העשויות להשפיע על הפעילויות המיועדות להתבצע לפי הסכם זה, הצד הנתקל בבעיות יודיע לצד האחר וייתיעץ אתו בהקדם האפשרי.

סעיף 6 - ויתור צולב על אחריות

1. הצדדים מסכימים כי מטרתו של סעיף זה היא לכונן ויתור צולב על אחריות לטובת עידוד ההשתתפות בחקר, בניצול, ובשימוש במרחב האווירי והחלל החיצון. כוונת הצדדים היא שהויתור הצולב על אחריות יתפרש באופן רחב על מנת להשיג מטרה זו.

2. ויתור צולב על אחריות:

(א) כל צד מסכים לויתור צולב על אחריות אשר בהתאם אליו כל צד יוותר על כל התביעות נגד כל אחד מהגופים או בני האדם הרשומים בס"ק 2 (א) (i) עד 2 (א) (iv) לסעיף זה בהתבסס על נוק הנובע ממבצעי חלל מוגנים. ויתור צולב זה יחול רק אם האדם, הישות, או הרכוש הגורמים לנוק מעורבים במבצעי חלל מוגנים והאדם, הישות, או הרכוש הניזוקים ניזוקו מכוח מעורבותם במבצעי חלל מוגנים. הויתור הצולב יחול על כל תביעה לנוק, יהיה הבסיס המשפטי לתביעה כאמור אשר יהיה, נגד:

(i) הצד האחר;

(ii) צד להסכם נוסף של נאס"א הכולל טיסה באותו רכב שיגור;

(iii) יישות קשורה של כל יישות שזוהתה בס"ק 2 (א) (i) או 2 (א) (ii) לסעיף זה; או

(iv) העובדים של כל אחת מהיישויות שזוהו בס"ק 2 (א) (i) עד 2 (א) (iii) לסעיף זה.

(ב) בנוסף, כל צד ירחיב את הויתור הצולב על אחריות, כמפורט בס"ק 2 (א) לסעיף זה, על היישויות הקשורות שלו על ידי חיובו, בתווה או בדרך אחרת:

(i) לוותר על כל תביעה נגד היישויות או בני האדם שזוהו בס"ק 2 (א) (i) עד 2 (א) (iv) לסעיף זה; וכן

(ii) לדרוש שהיישויות הקשורות שלהם יוותרו על כל תביעה נגד היישויות או בני האדם שזוהו בס"ק 2 (א) (i) עד 2 (א) (iv) לסעיף זה.

(ג) למען הסר ספק, ויתור צולב זה על אחריות כולל ויתור צולב על תביעות הנובעות מהאמנה בדבר אחריות בינלאומית לנוק שנגרם על ידי עצמי חלל, שנעשתה ב-29 במארכ 1972 (להלן: "אמנת האחריות"), מקום שהאדם, הישות, או הרכוש הגורמים לנוק מעורבים במבצעי חלל מוגנים והאדם, הישות, או הרכוש הניזוקים ניזוקו מכוח מעורבותם במבצעי חלל מוגנים.

(ד) על אף ההוראות האחרות של סעיף זה, ויתור צולב זה על אחריות לא יחול על:

- (i) תביעות בין צד ליישות קשורה שלו או בין היישויות הקשורות שלו לבין עצמן ;
- (ii) תביעות שהוגשו על ידי אדם, עזבונו, יורשיו, או מחליפיו (למעט כאשר מחליף הוא צד להסכם זה או מחויב בדרך אחרת לתנאי ויתור צולב זה) בגין נזקי גוף, פגיעה אחרת בבריאות, או מוות, של אדם כאמור ;
- (iii) תביעות על נזק שנגרם על ידי התנהגות בלתי הולמת בזדון ;
- (iv) תביעות קניין רוחני ;
- (v) תביעות על נזק הנובע מאי-הרחבה של צד את הוויתור הצולב על אחריות על יישויות קשורות שלו, בהתאם לס"ק 2 (ב) לסעיף זה ; או
- (vi) תביעות של צד הנובעות או קשורות לאי-מילוי התחייבויות על פי הסכם זה ע"י הצד האחר.
- (ה) אין בסעיף זה דבר שיתפרש כיוצר את הבסיס לטענה או לתביעה מקום שבנסיבות אחרות לא הייתה מתקיימת כזאת.
- (ו) במקרה של תביעות צד ג' העלולות לצמות, בין היתר, מאמנת האחריות, הצדדים יתייעצו במהרה בנושא כל אחריות פוטנציאלית, כל ייחוס של אחריות כאמור, וההגנה על תביעה כאמור.

סעיף 7 - העברת טובין ונתונים טכניים

- הצדדים מחויבים להעביר רק את הנתונים טכניים (כולל תוכנה) וטובין הדרושים למילוי האחריות של כל אחד מהם לפי הסכם זה, בהתאם להוראות הבאות, על אף כל הוראה אחרת של הסכם זה :
1. כל הפעילות על פי הסכם זה תתנהל בהתאם לחוקים ולתקנות חלואמיים של הצדדים, כולל החוקים והתקנות הנוגעים לפיקוח על הייצוא.
  2. העברת נתונים טכניים לצורך מילוי האחריות של הצדדים ביחס לממשק, אינטגרציה ובטיחות תיעשה בדרך כלל ללא הגבלה, פרט לנדרש לפי ס"ק 1 לסעיף זה.
  3. כל ההעברות של טובין ונתונים טכניים שהם קנייניים או ייצואם נתון לפיקוח כפופות להוראות הבאות :
- (א) במקרה שצד או היישות הקשורה שלו מוצאים לנכון להעביר טובין או נתונים כאמור, שביחס אליהם יש לקיים הגנה, טובין כאמור יזוהו באופן ספציפי ונתונים כאמור יסומנו.
- (ב) זיהוי טובין כאמור וסימון נתונים כאמור יעידו על כך שהטובין והנתונים ישמשו את הצד המקבל ואת היישויות הקשורות שלו רק לצורך מימוש האחריות של הצד המקבל או יישויות קשורות לפי

הסכם זה, וכי לא יגלו ולא יעבירו טובין ונתונים כאמור לכל גורם אחר ללא אישור בכתב מראש של הצד המוסר.

(ג) הצד המקבל והיישיות קשורות שלו יצייתו לתנאי ההודעה ויגנו על כל טובין ונתונים כאמור מפני שימוש וגילוי בלתי מורשים.

(ד) הצדדים להסכם זה יגרמו ליישיות הקשורות שלהם להיות מחויבות להוראות סעיף זה באמצעות מנגנונים חוזיים או אמצעים שווי ערך.

4. כל הטובין המוחלפים במהלך ביצוע הסכם זה ישמשו את הצד המקבל או היישות הקשורה אך ורק למטרות ההסכם. עם השלמת הפעילויות במסגרת ההסכם, הצד המקבל או היישות הקשורה יחזירו או יוציאו מרשותם בדרך אחרת את כל הטובין והנתונים הטכניים שהם קנייניים או שייצואם נתון לפיקוח הנמסרים במסגרת הסכם זה, לפי הנחיות הצד המוסר או היישות הקשורה.

סעיף 8 - זכויות קניין רוחני

1. אין בהסכם זה דבר שיתפרש כהענקה, במפורש או במשתמע, לצד האחר של כל זכות, או עניין, באמצאות או ביצירות כלשהן של צד או יישויות קשורות שלו שנעשו לפני כניסתו לתוקף של הסכם זה, או מחוץ למסגרתו לרבות כל פטנט (או צורות דומות של הגנה בכל מדינה) המקביל לאמצאות כאמור או כל זכויות יוצרים המקבילות ליצירות כאמור.

2. כל זכות, או עניין, בכל אמצאה או יצירה שנעשו במהלך ביצוע הסכם זה אך ורק על ידי צד אחד, או כל יישות קשורה שלו, לרבות כל פטנט (או צורות דומות של הגנה בכל מדינה) המקביל לאמצאות כאמור או כל זכויות יוצרים המקבילות ליצירות כאמור, יהיו בבעלות הצד או היישות הקשורה כאמור. הקצאת זכויות, או עניין, באמצאה או יצירה כאמור בין צד לבין היישויות הקשורות שלו כאמור תיקבע על ידי חוקים, כללים, תקנות והתחייבויות חוזיות בני החלה.

3. לא צפוי שיהיו אמצאות משותפות כלשהן במהלך ביצוע הסכם זה, אולם במקרה שאמצאה נעשתה במשותף על ידי הצדדים, או כל אחד מהיישויות הקשורות של כל אחד מהם, במהלך ביצוע הסכם זה, הצדדים, בתום לב, יתייעצו ויסיכמו בתוך 30 ימי לוח על:

(א) הקצאת זכויות, או עניין, באמצאה משותפת כאמור, לרבות כל פטנט (או צורות דומות של הגנה בכל מדינה) המתאימים לאמצאה משותפת כאמור;

(ב) האחריות, העלויות והפעולות שיש לנקוט כדי לקבוע ולקיים פטנטים (או צורות דומות של הגנה בכל מדינה) לכל המצאה משותפת כאמור; וכן

(ג) התנאים וההתניות של כל רישיון או זכויות אחרות שיוחלפו בין הצדדים או שצד אחד העניק לצד האחר.

4. לכל יצירה שחברה במשותף על ידי הצדדים ואו היישויות הקשורות שלהם, אם יחליטו הצדדים לרשום את זכויות היוצרים ביצירה כאמור, הם, בתום לב, יתייעצו ויסקימו ביחס לאחריות, לעלויות ולפעולות שיש לנקוט כדי לרשום זכויות יוצרים ולקיים הגנה על זכויות יוצרים (בכל מדינה).

5. בכפוף להוראות סעיף 7 (העברת טובין ונתונים טכניים) וסעיף 9 (פרסום תוצאות ומידע פומבי), לכל צד תהיה זכות בלתי חוזרת וללא תמלוגים להעתיק, לחקין עבודות נגזרות, לחפץ, ולהציג בציבור, ולחתיר לאחרים לעשות כן מטעמו, כל יצירה מוגנת בזכויות יוצרים שהיא תוצאה של פעולות המתנהלות במהלך ביצוע הסכם זה למטרותיו, ולא משנה אם היצירה נוצרה אך ורק על ידי, או מטעם, הצד האחר, או במשותף עם הצד האחר.

סעיף 9 - פרסום תוצאות ומידע פומבי

1. הצדדים שומרים על הזכות לשחרר מידע פומבי בנוגע לפעילויותיהם על פי הסכם זה. הצדדים יתאמו זה עם זה מראש ביחס לשחרור לציבור של מידע המתייחס לאחריות או לתפקוד של הצד האחר על פי הסכם זה.

2. הצדדים יעמידו את התוצאות המתקבלות מתכניות לרשות הקהילה המדעית הכללית, כפי שמתאים ומוסכם בין הצדדים, במועד.

3. הצדדים יבטיחו כי הסדרי היישום כוללים הוראות בדבר שיתוף מלא ופתוח של נתונים מדעיים.

4. הצדדים מכירים בכך שהנתונים או המידע הבאים אינם מהווים מידע פומבי ושנתונים או מידע כאמור לא ייכללו בכל פרסום או הצגה של צד לפי סעיף זה ללא אישור בכתב מראש של הצד האחר:

(א) נתונים שמסר הצד האחר בהתאם לסעיף 7 (העברת טובין ונתונים טכניים) אשר זוהו ככפופים לפיקוח ייצוא או כקנייניים; או

(ב) מידע על אמצאה של הצד האחר לפני הגשת בקשה לפטנט (או צורה דומה של הגנה בכל מדינה) המתאימה לאמצאה כאמור המכסה המידע הנייל, או לפני קבלת החלטה שלא להגיש.

סעיף 10 - חילופי כוח האדם וגישה למתקנים

1. כדי להקל על יישום הפעילויות המתנהלות במסגרת הסכם זה, הצדדים עשויים לתמוך בחילופי מספר מצומצם של אנשים, לרבות היישויות קשורות שלהם, מכל צד, במועד מתאים ובתנאים מוסכמים חדדית בין הצדדים.

2. גישה של כוח האדם של הצדדים למתקנים או לנכסים אלה של אלה, או למערכות או ליישומים של טכנולוגיית מידע (IT) זה של זה, מותנית בציות למדיניות ולהנחיות הביטחון והבטיחות זה של זה, כולל, אך בלי להגביל ל: תקנים בנושא תיוג, אישורים, ויישום/גישה למתקני ומערכות IT.

סעיף 11 - שחרור ממכס ותנועת טובין

1. כל צד יוותר על כל ההיטלים והמסים בני החללה, ללא קשר לנקודת הכניסה, על טובין הדרושים ליישומי של הסכם זה, בכפוף לדין הפנימי של מדינתו. במקרה שבכל זאת מוטלים היטלים או מסים מכל סוג על ציוד וטובין נלווים כאמור, היטלים או מסים כאמור יחולו על הצד של המדינה המטילה היטלים או מסים כאמור.
2. כן יקל כל אחד מהצדדים על תנועת טובין אל שטחו ומחוץ לו כנדרש ליישום של הסכם זה, בכפוף לדין הפנימי של מדינתו.

סעיף 12 - טיסה-מעל

כל צד יאפשר, לפי בקשת הצד האחר, מתן אישורי טיסה- מעל לכלי טיס ולכדורים פורחים, לפי הצורך, בכפוף לחוקים ולתקנות הלאומיים של הצד המנפיק ביחס לטיסה-מעל.

סעיף 13 - התייעצות ויישוב מחלוקות

1. הצדדים יתייעצו, כפי שמתאים, כדי לבחון את יישום הפעילויות המתנחלות בחתאם להסכם זה ולהחליף דעות בנושא תחומים אפשריים לשיתוף פעולה בעתיד.
2. במקרה שמתעוררות שאלות או בעיות בנוגע ליישום פעילויות לפי הסכם זה או בנוגע לפרשנות או להחלתו של הסכם זה, מנהלי התכנית המזוהה בהסדר היישום הנוגע בדבר יתייעצו במהרה כדי ליישב את הסוגיות. כל מחלוקת שבעניינה מנהלי התכנית אינם מצליחים להגיע להסכמה תופנה אל הפקידים הבכירים המתאימים ליישוב משותף.

סעיף 14 – תיקונים

הסכם זה ניתן לתקן בכל עת בהסכמה בכתב של הצדדים.

סעיף 15 - התחייבויות מתמשכות

סיומו או פוג תוקפו של הסכם זה או כל הסדרי יישום שנעשו לפיו, לא ישפיעו על ההתחייבויות המתמשכות של צד לפי סעיף 6 (ויתור צולב על האחריות), סעיף 7 (העברת טובין ונתונים טכניים), וסעיף 8 (זכויות קניין רוחני), אלא אם כן הסכימו הצדדים אחרת.

סעיף 16 - כניסה לתוקף ומשך

מתוך הכרה בכך שכל צד השלים את הליכי האישור הפנימיים שלו, הסכם זה ייכנס לתוקף עם חתימתו על ידי שני הצדדים. הסכם זה יישאר בתוקף במשך עשר (10) שנים, אלא אם כן יוארך בהסכמה בכתב של הצדדים או יובא לידי סיום בהתאם להוראות סעיף 17 (סיום).

סעיף 17 - סיום

1. כל צד רשאי לחביא הסכם זה לידי סיום בכל עת על ידי מתן הודעה בכתב לפחות שנים עשר (12) חודשים מראש על כוונתו לחביא את ההסכם לידי סיום. במקרה של סיום, הצד המסיים ישתדל למזער כל השפעה שלילית של סיום כאמור על הצד האחר.

2. על אף סיומו או פוג תוקפו של הסכם זה, הוראותיו ימשיכו לחול על שיתוף פעולה לפי כל הסדר יישום שבתוקף במועד הסיום או פוג התוקף, למשך התוקף של הסדרי יישום כאמור.

ולראיה, החתומים מטה, שהוסמכו לכך כדין איש על ידי ממשלתו, חתמו על הסכם זה.

נעשה בירושלים ביום 13 באוקטובר 2015. נעשה בשני עותקים, בשפות האנגלית והעברית, ולשתי השפות דין מקור שווה.

בשם סוכנות החלל הישראלית (סלי"ה):

M. Kidan

מנחם קדרון

מנכ"ל

בשם המינחל הלאומי לאווירונאוטיקה וחלל

(נאס"א):

A. Bold

צ'רלס פי בולדון הבן

מנהל